

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Lesław

Nazwisko: Jaworski

Miejsce urodzenia: Łańcut

Data urodzenia: 22-03-1948

Imię ojca: Alojzy

Imię matki: Józefa

Dodatkowe informacje: Wojskowy Obóz Specjalny nr 6 w Czerwonym Borze przy 2 Batalionie Inżynieryjnym WOW był największym z dziesięciu powołanych w ramach akcji „Jesień 82”, gdzie umieszczeni zostali wytypowani przez SB i WSW działacze NSZZ „Solidarność” (łącznie ok. 1500 osób), uznani za „szczególnie niebezpiecznych” w czasie wprowadzania delegalizującej „Solidarność” ustawy o związkach zawodowych. Obóz działał od 5.11.1982 do 3.02.1983. Znalazło się w nim 450 osób z całej Polski. Oficjalnym powodem były szkolenia dla rezerwistów. Wśród powołanych znaleźli się niezdolni do służby, a nawet niepełnosprawni. Trafiło tu najwięcej takich osób w skali całego kraju. Obóz składał się z 20 baraków. Każdy zbudowano z trzech połączonych wagonów kolejowych, obitych z zewnątrz deskami. Do ich ogrzewania służyły małe piecyki, niegwarantujące odpowiedniej temperatury w warunkach zimowych. Przetrzymani zmuszani byli do prowadzenia szeregu ciężkich prac fizycznych. Nakazano im budowę drogi ze śniegu na poligonie, a także magazynu min. Skoszarowani w Czerwonym Borze odbywali również ćwiczenia z obsługi broni i musztrę, co stanowiło wyjątek wśród innych obozów. Umieszczeni w obozie poddawani byli nieustannej inwigilacji. W barakach założono podsłuchy. Umieszczono tam również informatorów WSW. Prowadzono także intensywne przesłuchania. Przez pewien czas obok obozu stacjonował batalion WSW. Umieszczeni w obozie próbowali protestów. 10.11.1982 kilku z nich odmówiło przyjmowania posiłków, co zakończyło się skierowaniem sprawy do sądu. Rezerwiści próbowali także kolportować wydawnictwa podziemne. Wszyscy umieszczeni w obozie poddani zostali intensywnej indoktrynacji. Bibliografia:- Bożko M., Czerwony Bór. Polski Gułag '82, „Dziennik Wschodni”, 8 II 2007.- Dąbrowski M., Wojskowe Obozy Specjalne 1982–1983, Lublin 2013.- Piotrowski P., Kompanie polowe w „ludowym” Wojsku Polskim jako forma represji politycznych. Zarys problemu, „ZHW” 2010, nr 32-33.- www.13grudnia81.pl

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Rozpracowywany od 09.06.1982 do 15.02.1984 w ramach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. "Podżegacz" nr rej. 17786 prowadzonej przez Wydz. V KW MO/ WUSW w Rzeszowie dotyczącej kolportażu nielegalnej ulotki w dn. 9 i 12.06.1982 w Zakładach Zmechanizowanych Sprzętu Domowego "Predom Zelmer" w Rzeszowie. Podjęte działania operacyjne nie doprowadziły do ustalenia sprawy kolportażu. Ustalono natomiast, że Lesław Jaworski był sprawcą palenia świec pod krzyżami w halach produkcyjnych zakładu. Z ww. przeprowadzono rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą. Akta złożone 15.02.1984 do archiwum pod sygn. 17112/II skomasowano z aktami KE krypt. "Frezer".	IPN Rz 044/211 (17371/II), IPN Rz 00141/2629 (17371/2) mikrofilm.	

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Znaczek”, nr rej. 18131, prowadzonej od 05.08.1982 do 14.03.1983 przez Wydz. V KW MO w Rzeszowie. Sprawę założono na podstawie informacji otrzymanej od k.o. (kontaktu operacyjnego) ps. „DF” z 03.08.1982, wg której byli członkowie NSZZ „Solidarność” w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego ZZSD „Predom-Zelmer” w Rzeszowie nosili w pracy na ubraniach roboczych znaczki związkowe. W ramach sprawy zamierzano ustalić osoby noszące znaczki oraz zlikwidować to zjawisko. W wyniku prowadzonych działań operacyjnych ustalono, że jedną z osób noszących znaczek „Solidarności” był Lesław Jaworski, pracownik wydziału PR-50, były przewodniczący wydziałowej komórki „Solidarności”, zarejestrowany do SOS krypt. „Znaczek” 17.01.1983 pod nr 18837. Z ustaleń operacyjnych oraz informacji uzyskanych od TW ps. „Jolka” i „Lucjan” podjęte przez SB działania represyjne takie jak: wykorzystanie osobowych źródeł informacji, rozmowy profilaktyczne, wnioski o ukaranie do Kolegium ds. Wykroczeń na 6 pracowników „Zelmera”, a także działania administracyjne zakładów doprowadziły do zaprzestania dalszej działalności. Jednocześnie osoby zarejestrowane do sprawy pozostawiono w kartotece „jako aktywnych uczestników akcji protestacyjnej”. Akta 14.03.1983 złożono do archiwum pod sygn. 16950/II.

IPN Rz 043/1106 (16950/II), IPN Rz 00141/2292 (16950/2) mikrofilm.

Kontrolowany operacyjnie w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) krypt. „Frezer”, nr rej. 20344 prowadzonego od 09.06.1982 do 04.09.1985 przez Wydz. V KW MO/WUSW w Rzeszowie. Założenie KE umotywowano rozpracowywaniem Lesława Jaworskiego w ramach SOR „Podżegacz”. Sprawa dotyczyła „kolportażu nielegalnych ulotek oraz palenia świec pod krzyżami umieszczonymi w halach produkcyjnych” zakładów „Predom-Zelmer” w dniach 08-12.06.1982. Nie zdołano ustalić sprawcy rozpowszechnienia ulotek. Jedyne, na podstawie zebranych operacyjnie informacji, wytypowano odpowiedzialnego za zapalenie zniczy- Lesława Jaworskiego. Nie zdołano jednakże tego odpowiednio udokumentować. Ponadto zdaniem SB ww. wykazywał negatywną postawę w miejscu pracy. W trakcie stanu wojennego podejmował działania zmierzające do reaktywacji działalności „Solidarności” i sympatyzował z nielegalnymi strukturami związku. Z tych też powodów został powołany do odbicia ćwiczeń wojskowych w 1982 roku, w czasie których „propagował wrogie poglądy” (m.in. był inicjatorem i wykonawcą okolicznościowych znaczków „Solidarności”). W rezultacie swojej dotychczasowej działalności dokonano przeszukania jego miejsce zamieszkania, zaś 30.08.1983 przeprowadzono z nim rozmowę ostrzegawczą. W związku z brakiem postępów w kwestii identyfikacji odpowiedzialnych za kolportaż nielegalnych ulotek sprawę zakończono 07.02.1984. Materiały SOR „Podżegacz” przekazano zaś do dalszego rozpracowania ww. w ramach KE „Frezer”, z uwagi jak napisano „skłonności do wrogiej działalności w sprzyjających warunkach”. Do prowadzonej inwigilacji Lesława Jaworskiego zaangażowano m.in. TW ps. „Berestko”, „Linkoln”, „Pióro” i „Paweł” oraz wykorzystano Wydz. „W” WUSW w Rzeszowie z powodu prezentowania przez niego „negatywnego stosunku wobec aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w kraju”. Kontrolę operacyjną zakończono 04.09.1985, materiały złożono do archiwum pod sygn. 17371/II.

IPN Rz 044/211 (17371/II), IPN Rz 00141/2629 (17371/2) mikrofilm.

Figuruje w Księdze ewidencji żołnierzy zgrupowania rezerwy powołanych na ćwiczenia do wojskowego obozu internowania (JW 3466) w Czerwonym Borze. Powołany 05.11.1982, przydzielony do 3 kompanii saperów. Zwolniony po odbyciu ćwiczeń wojskowych 03.02.1983.

IPN BU PF 1090/62.